

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 416/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa , narodeného , zastúpeného Mgr. Petrom Troščákom, advokátom, Hlavná 50, Prešov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 20C/68/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 20C/68/2019. Sťažovateľ navrhuje prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznať mu finančné zadosťučinenie 3 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Napadnuté konanie je vedené na základe žaloby bývalej manželky sťažovateľa o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov doručenej okresnému súdu 29. novembra 2019.

3. Okresný súd rozsudkom z 13. decembra 2021 rozhodol tak, že vo výroku špecifikované hnutel'né a nehnuteľné veci (rodinný dom so záhradou) prikázal do výlučného vlastníctva sťažovateľa a uložil mu povinnosť zaplatiť žalobkyni vyrovnací podiel. Sťažovateľovi prikázal splácať zostatok poskytnutého úveru.

4. Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie žalobkyňa aj sťažovateľ. Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 20Co/24/2022 z 19. decembra 2023 rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil

okresnému súdu na ďalšie konanie. Konštatoval, že žalobkyňa v rodinnom dome dlhodobo nebýva, býva s maloletými deťmi pochádzajúcimi z manželstva v prenajatom byte. Rodinný dom je obydľím sťažovateľa a jeho partnerky s ich maloletými deťmi. Medzi stranami však ostali sporné dôvody, pre ktoré žalobkyňa býva s maloletými deťmi v prenajatom byte, a nie v rodinnom dome. Žalobkyňa zastáva názor, že rodinný dom neopustila dobrovoľne, ale pod hrubým nátlakom sťažovateľa. Sťažovateľ s uvedeným tvrdením kategoricky nesúhlasí, pritom rozpornosť tvrdení bolo v predmetnom konaní potrebné rozptýliť vykonaným dokazovaním. Krajský súd považoval odôvodnenie napadnutého rozsudku za nedostatočné vo vzťahu na prihliadnutie potrieb maloletých detí a starostlivosť o ne. Nie je zrejmé, ako okresný súd zohľadnil súčasnú faktickú starostlivosť o maloleté deti v kontexte posudzovania ich bytových potrieb, t. j. prenajatý byt *contra* rodinný dom so záhradou. Rozsudok trpí vadou nepreskúmateľnosti. Dôvodnou sa javí tiež námietka žalobkyne o nesprávnom výpočte a vyporiadaní dlhu na úrokoch z úveru za obdobie nasledujúce po rozhodnutí okresného súdu. Krajský súd k odvolaniu sťažovateľa podotkol, že síce formálne označil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a) až h) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), avšak bez uvedenia vecnej argumentácie. Sťažovateľ, v konaní zastúpený advokátom, vedome spôsobil vadnosť odvolania, ktorá nie je odstrániteľná postupom odvolacieho súdu. Z vyjadrení sťažovateľa možno usudzovať, že zámerne vo svojom podaní neuviedol ani odvolací návrh. Uvedený nedostatok obsahových náležitostí odvolania spôsobuje samostatný dôvod na odmietnutie odvolania podľa § 386 písm. d) CSP.

5. Okresný súd po vrátení veci doplnil dokazovanie a vo veci opätovne rozhodol rozsudkom z 28. júna 2024.

III.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ argumentuje, že v napadnutom konaní dochádza k prieťahom, s poukazom na to, že nie je právoplatne skončené ani po viac ako 4 rokoch a 3 mesiacoch. Neprimeraná dĺžka konania pritom nie je odôvodnená právnou a ani faktickou zložitou veci alebo správaním sťažovateľa. Aj keď okresný súd vo veci vydal meritórne rozhodnutie po dvoch rokoch od začatia konania, tak následne odvolací súd zrušil toto rozhodnutie pre jeho nepreskúmateľnosť, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie. Preto je potrebné dĺžku odvolacieho konania pripísať na vrub okresnému súdu. Sťažovateľ považuje za primerané, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie 3 000 eur, pretože pociťuje veľkú neistotu v tom, či bude môcť ostať v rodinnom dome (ktorý obýva s partnerkou a maloletými deťmi) a či mu tento bude prikázaný do výlučného vlastníctva.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

8. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu konanie bez zbytočných prieťahov nemožno presne časovo ohraničiť (II. ÚS 26/95), pričom nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má

nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý je potrebné vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

9. Ústavný súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. Cpjn 206/2010 z 13. apríla 2011 (zverejnené pod č. 58/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek), podľa ktorého *„k porušení práva na přiměřenou délku řízení však dochází tehdy, jestliže řízení trvá nepřiměřeně dlouhou dobu, a to bez ohledu na to, zda v daném případě byly zaznamenány průtahy ze strany příslušného orgánu. Jinými slovy řečeno, k porušení práva na přiměřenou délku řízení může dojít i tehdy, nedošlo-li v řízení k průtahům, a naopak, i když k průtahům v řízení došlo, nemusí se vždy jednat o porušení práva na přiměřenou délku řízení, jestliže řízení jako celek odpovídá dobou svého trvání času, v němž je možné uzavření řízení zpravidla očekávat.“*. Uvedené východiská sú dôležité aj pre interpretáciu kategórie „zbytočných priet'ahov“ relevantných pre uplatňovanie čl. 48 ods. 2 ústavy, a tým aj pre poskytovanie ochrany základnému právu v tomto ustanovení ústavy zakotvenému.

10. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú s'ťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05). Zjavná neopodstatnenosť s'ťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

11. Vychádzajúc z obsahu ústavnej s'ťažnosti, jej príloh a obsahu vyžiadaného spisu okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že v priebehu napadnutého konania neidentifikoval dlhšie obdobia nečinnosti okresného súdu. Okresný súd v napadnutom konaní postupoval plynulo. Na predĺžení konania sa podpísala nepriaznivá situácia v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19, v dôsledku čoho boli odročené pojednávania nariadené na 18. január 2021 a 26. marec 2021. K odročeniu ďalších pojednávanií nariadených na 31. máj 2021 a na 16. júl 2021 došlo z dôvodov na strane právneho zástupcu s'ťažovateľa. Vzhľadom na uvedené skutočnosť, že po pojednávaní konanom 23. novembra 2020 sa ďalšie pojednávanie uskutočnilo až 1. októbra 2021, nemožno pričítať na ťarchu okresného súdu.

12. Okresný súd o žalobe z 29. novembra 2019 napokon rozhodol rozsudkom z 13. decembra 2021 (t. j. po dvoch rokoch od začatia konania). Na základe odvolania žalobkyne krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil, keď konštatoval (okrem iného) jeho nedostatočné odôvodnenie. V uvedenom možno vzhliadnuť neefektívnu činnosť okresného súdu. Zároveň je ale potrebné dodať, že proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie aj s'ťažovateľ. Jeho odvolanie však nespĺňalo náležitosti odvolania, na základe ktorého by mohol byť uskutočnený meritórny prieskum rozsudku okresného súdu, a to napriek tomu, že s'ťažovateľ bol právne zastúpený. Krajský súd uzavrel, že pri odvolaní s'ťažovateľa je daný dôvod na jeho odmietnutie podľa § 386 písm. d) CSP. Ústavný súd konštatuje, že odvolacie konanie by tak prebiehalo a v konečnom dôsledku predĺžilo napadnuté konanie (aj keď v menšej miere) aj za stavu, kedy by žalobkyňa odvolanie nepodala a krajským súdom by neboli

konštatované pochybenia okresného súdu. Ústavný súd dospel k záveru, že neefektívna činnosť okresného súdu (spočívajúca vo vyhlásení rozsudku, ktorý bol krajským súdom zrušený okrem iného pre jeho neodôvodnenosť), nedosahuje intenzitu potrebnú na konštatovanie porušenia sťažovateľových práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, berúc do úvahy popísané okolnosti veci, celkovú dĺžku konania (do podania ústavnej sťažnosti 4 roky a 3 mesiace, v rámci ktorého obdobia prebehlo prvoinštančné aj odvolacie konanie), charakter a predmet sporu. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že v období po podaní ústavnej sťažnosti okresný súd doplnil dokazovanie a nanovo vo veci rozhodol rozsudkom z 28. júna 2024, pričom nehnuteľnosti opätovne prikázal do výlučného vlastníctva sťažovateľa.

13. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

14. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v ústavnej sťažnosti.

15. Odmietnutie ústavnej sťažnosti nebráni sťažovateľovi v prípade ďalšieho pretrvávania právnej neistoty v napadnutom konaní obrátiť sa opätovne na ústavný súd.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. augusta 2024

Robert Šorl
predseda senátu